

KLÁRA A DVA PÁNI

Ivan Klíma

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Klára a dva páni
Groteskní moralita pro Kláru,
jednoho pána a hlas za scénou

Ivan Klíma

Znění tohoto textu vychází z díla [Klára a dva páni; Cukrárna Myriam](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Dilia v Praze v roce 1968. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Ivan Klíma: Klára a dva páni), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uvedte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 23. 10. 2020.

Klářin pokoj. Gauč, křeslo, stolek, dva stolky pod květiny, na nich velká agáve a kaktusy. Na stolku gramorádio, další přijímač je na skříni a velký tranzistor na polici za gaučem. Vedle něho malý tranzistor. V rohu umývadlo, nad ním zrcadlo a police s obvyklými toaletními potřebami, vedle něho kuchyňský stolek, na něm nádobí a elektrický vaříč. Na skříni prázdná klec. Ještě další prázdná klec nad umývadlem. U gauče telefon. V rohu věšák.

KLÁRA vstoupí, v dlani kytici. Za ní vstoupí PÁN.

PÁN (*se rozhlíží, přistoupí k agáve*): Tak takhle tedy bydlíš.

KLÁRA: Každý nejdřív kouká na ni. (*Bere vázu, napouští do ní vodu, dává kytici do vázy.*) Na mého miláčka s trnami. Ale na květ nešahejte, kdo ho utrhne, už nebude nikdy šťastnej. To je taková pověra. Řecká.

PÁN: Štěstí není všechno. (*Sundává si kabát.*)

KLÁRA: Já jsem ráda šťastná.

PÁN: Všichni chceme být šťastní. Proč tu máš tolik přijímačů, Kláro?

KLÁRA: Dali mi je. Na památku. Nebo třeba k Vánocům. Já mám ráda dárky. Na tom přece není nic špatného, přijímat dárky, když jsou z lásky?

PÁN přejde místností, zastaví se před prázdnou klecí.

KLÁRA: Já bych nedělala nikdy nic špatného. (*Jde k nejmenšímu přijímači, zapne jej, ozve se tichá hudba.*) Tímhle si sem pouštím svět. Já nemám ráda ticho. Vy to neděláte? Takhle v noci: je tu ticho! Všechno pořád stejný. Já jsem taky pořád stejná, tak si tohle otevřu a třeba se začnou dva pánové hádat a křičí na sebe v takový směšný řeči. A já si představuju ty dva pány a ty lidi, co jim tleskají a to město, kde všichni mluvějí tou směšnou řečí.

PÁN (*k ní přistoupí*): Jsi jako dítě, Kláro. K čemu máš tady ty klece?

KLÁRA: To je památka... po jednom pánovi. Dělal je.

PÁN: Kdybys věděla, co vím já... Musím ti toho ještě povědět. Ten telefon funguje? (*Zvedá sluchátko, naslouchá.*) Nikdys mi neřekla, že tu máš telefon.

KLÁRA: Mě nikdo nikdy nevolá.

PÁN: Být šťastný. To je jako stát na vrcholu a bez závratí shlížet do hlubiny. (*Zarazí se, zvedá telefon, dívá se na něj zespodu.*) Nikdy nevěřím těmhle aparátům. (*Pokládá telefon, rozhlédne se po místnosti, dojde ke gauči, posadí se.*) Ale pro tebe je to taky svět. (*Náhle jako by si uvědomil.*) Kláro, konečně jsme sami.

KLÁRA: Já nejsem ráda sama.

PÁN: Líbíš se mi, Kláro... Ještě jsem nikdy... (*Vstane, obejmě ji ze zadu.*) Jsi nejkrásnější žena, s jakou jsem se kdy setkal.

KLÁRA (*ho políbí, vyklouzne mu*): To jsou jen takové řeči, co páni vedou. Napijeme se?

PÁN (*pohlédne na hodinky*): Ale už snad... Vždycky jenom pijeme, ale dneska, když konečně, Kláro, když jsme konečně spolu sami...

KLÁRA: Já se vždycky ráda napiju. (*Otevře skříň, je v ní vidět další prázdná klec, deka, svinuté klubko drátu, magnetofon. Pánské sako. Také láhev s vínem a skleničky. Vezme láhev, nalije do skleniček.*) A potom – mám strašnou chuť tančit!

PÁN: Tady?

KLÁRA: Stůl se odšoupne. (*Odšoupne stůl, vypne tranzistor, otevře znovu skříň, zapne magnetofon – tichá hudba.*) Když tančím, to jsem strašně šťastná. Co se tak díváte?

PÁN: Ta v tom županu, když jsme vcházeli do domu, co to bylo zač?

KLÁRA: No ženská. Tady bydlí. V přízemí bydlí. Copak můžu znát každou ženskou, co tu bydlí?

PÁN: O půlnoci v županu na chodbě!

KLÁRA: Vždycky tam stojí. Obvyčně jen ve dveřích. Třeba někoho vyhlíží. (*Sedá si do křesla, dá si nohy pod bradu.*) A dneska... Já chci být dneska šťastná!

PÁN (*si poposedne ke kraji gauče, natáhne se ke KLÁŘE, bere ji za ruku a posazuje ji vedle sebe*): I já, Kláro. A dneska jsem! Dneska budu! Jakou máš krásnou dlaň, Kláro. (*Pustí její ruku, urputně.*) Nemám rád, když mě někdo špehuje.

KLÁRA: Tak se napijte a potom... Ale tohle není dobrá muzika. (*Vstane, vypne magnetofon, jde k přijímači, který stojí na*

skříní, hledá hudbu.) Já už tak dlouho netančila. Vždycky mi do toho něco přijde.

PÁN (*zarputile*): Mně se nechce tančit. (*Pohlédne na hodinky.*) Ted' o půlnoci. Co by sousedi...

KLÁRA: Ti spějí.

PÁN (*nervózně*): Když jsme konečně tady. Sama jsi mluvila o štěstí. Ted' snad můžeme být šťastni. Nemyslet na nic, jenom na sebe, na naši lásku. Je to tak málokdy, kdy nemusíš myslet na nic jiného...

KLÁRA: A vy nemusíte, vy ted' zrovna nemusíte?

PÁN: Jak to myslíš?

KLÁRA: Pánové vždycky na něco myslí. I při tom. Co se tak díváte?

PÁN: Tolikrát jsem si představoval tuhle chvíli. (*Obejme ji.*) Jsi tak krásná, Kláro! Jako, jako... květina. (*Líbá ji.*) A voníš. Jako... jako květina... Nedovedu to říct, ale když jsem s tebou, jsem jako omámený.

Telefon zvoní.

KLÁRA (*se mu vymkne, zvedá telefon*): Tady Klára... Ano... Já nevím, já se zeptám. (*Ohlédne se.*) Myslím, že to je pro vás.

PÁN: Pro mě? Nikdo přece neví, že jsem tady. (*Váhá.*) Nikdo nemůže vědět, že jsem tady. (*Bere telefon.*) Haló... (*Čeká.*) Vždyť tam nikdo není. (*S ulehčením.*) Vůbec nikdo tam není.

KLÁRA: Třeba zavěsila, když jste se tak dlouho rozmýšlel.

PÁN: Zavěsila? To byla žena?

KLÁRA: Kdo jiný by vás volal teď – o půlnoci?

PÁN: Nikdo neví, že jsem tady. Před půlhodinou jsem ani já nevěděl, že tu budu. Nevěděl jsem (*vstane, přejde rozčileně pokojem, zastaví se před prázdnou klecí*), že existuje tenhle byt. Neznal jsem adresu. Ani teď ji neznám.

KLÁRA: Tak na to nemyslete. Třeba to ani nebylo pro vás.

PÁN: A kromě toho tam nikdo nebyl. (*Sedá se opět ke KLÁŘE, obejmě ji, uvědomí si.*) Ale zvonila přece. A teď o půlnoci.

KLÁRA: Někdy se stane, že zvoní a volají toho pána, co je u mě. Pány přece často volá telefon. I v noci. Protože páni mají povinnosti. I v noci.

PÁN: Ale říkala jsi, že to byla žena!

KLÁRA: Páni mají přece ženy. I v noci. I když u nich nejsou.

PÁN (*vyskočí*): Co tím myslíš? O jakých mužích mluvíš?

KLÁRA: Tak se nezlobte. (*Posazuje ho vedle sebe.*) Já si to jen tak myslím. Mají prostě ženy. To je přece správný, že pánové mají ženy, a ne pány. Nebo ne?

PÁN: Neříkám, že nemám ženu. Nikdy jsem ti to nezapíral, Kláro. Ani děti ne.

KLÁRA: Tak se napijte a nemyslete na to.

PÁN: Ale ta nemůže... ta přece nemůže vědět...

KLÁRA (*mu podává skleničku*): Už na to nemyslete. Dneska večer – chtěl jste přece být taky šťastný. (*Vstane, vypne rádio, zapne druhý přijímač, vyladí jinou hudbu.*) Tak nebudete tančit?

PÁN: Ne! Kláro, rád bych ti ještě řek...

KLÁRA: Co je to s váma dneska? (*Otočí se několikrát sama do rytmu.*) Nebo vy nejste rád tady?

PÁN: Kláro!

KLÁRA (*se zarazí*): Ano?

PÁN (*vstane, obejmě ji*): Nikdy bych se neodvážil sem vstoupit, kdybych tě neměl rád... A od první chvíle, kdy jsem tě uviděl... (*Líbá ji.*) Byla jsi pro mě jako... jako zjevení.

KLÁRA: Škoda, že si nechcete zatančit. (*Jde k umývadlu, svléká si svetr.*) Tak se zatím ještě napijte. Ale hudba..., nevdí vám přitom hudba? Nedáte si (*bere konvici*) trochu kávy? Jednou jsem znala takového – pána, jeli jsme až do... to město mělo divný jméno: Polis a ještě něco před tím, až v Řecku. A tam v tom hotelu do rána hrála hudba, na divný nástroje hráli a přitom jsme se milovali v tom horku a po podlaze běhaly ještěrky. A někdy jsme přitom uprostřed noci sešli dolů a tam jsme tančili s nima. A za ploty hýkali osláci.

PÁN: A to jsi byla šťastná?

KLÁRA: Já jsem vždycky šťastná.

PÁN (*vstane*): Nevař tu kávu, Kláro. (*Zhasne vařič.*) Jednou tě taky odvezu. (*Vede ji ke gauči, s náhlou nostalgií.*) Budeme spolu. (*Ohlédne se.*) Bez těch klecí tady, a budeme tam spolu pořád!

KLÁRA: Jen povídejte. Já to ráda poslouchám. Pokoj s vyhlídkou na moře. Tam, když jsme se přestali milovat, vyběhli jsme, nebylo třeba ještě úplný ráno a voda byla skoro horká a potom jsme se ještě tam v písku... (*Zarazí se.*) Vy si o mně myslíte... Ale já jen když mám někoho ráda... (*Zarazí se.*) To je přeci správný, milovat se s někým, když ho mám ráda?

PÁN (*v rozpacích*): Myslím... Láska je krásná, Kláro. (*Suše.*) I když – nic se nemá – přehánět.

KLÁRA: Já bych nikdy nedělala nic špatného. To musí být strašný vzbudit se vedle někoho, koho už nemilujete, a tvářit se, jako že ho milujete.

PÁN: Co tím myslíš? (*Odtáhne se od ní.*) Kláro, někdy – láska je přece také vytrvalost a oběť, stát při někom, kdo tě potřebuje. Kdybys věděla, co já vím.

KLÁRA: Ale já nevím. Já nevím nic takového. Já bych to nevydržela.

HLAS DRUHÉHO (*zdušeně za stěnou*): Kláro!

PÁN (*sebou trhne, prudce*): Kdo tě to volá?

HLAS DRUHÉHO (*bolestně*): Kláro!

KLÁRA: Toho si nevšímejte. (*Pohlédne na hodinky.*) Doktor se zdržel. On už měl dostat svoje morfium.

PÁN: Kláro, kdo měl dostat morfium?

KLÁRA: No takový – nemocný. Nevšímejte si ho. On už tu jen... bydlí. A někdy mě volá! Když něco potřebuje. Ale to už nebude dlouho trvat. Už brzy nebude nic potřebovat.

PÁN (*chladně*): Kdo nebude už brzy nic potřebovat?

KLÁRA: Potkali jsme se jednou... Byl úplně opuštěnej, já ho tehdy milovala... Ale teď už... Ani o nás neví. Já ho tehdy vzala sem (*ukáže na stěnu*), ale teď on už jen čeká, až přijde doktor, aby mu dal tu injekci.

PÁN: A tys ho milovala?

KLÁRA: To už je dávno! Teď ho nemiluju. Už ho dávno nemiluju. Teď jste tu přece vy.

PÁN (*zaraženě*): Ano, teď jsem tu já!

KLÁRA: To je přece správný, že jste tu vy a ne on, když jeho nemiluju.

PÁN (*zaraženě*): Ano, to je správný!

KLÁRA: Já vždycky jedním správně.

PÁN vstane, přejde pokojem, zastaví se před agáve.

KLÁRA: Pozor, nedotýkejte se toho květu.

PÁN: Proč?

KLÁRA: Nebyl byste už nikdy šťastný.

PÁN (*se rozhodne, velkomyslně*): Neměla bys, ten člověk tě volal!

KLÁRA: Když myslíte. (*Vstane, vyjde z místnosti.*)

Telefon zvoní.

PÁN (*se podívá nervózně na hodinky, jde k telefonu, váhá, potom tiše*): Kláro!

Telefon stále zvoní.

KLÁRA (*vstoupí, jde k telefonu, zvedá sluchátko*): Klára... Ano... Já vám ho zavolám. (*PÁNOVI.*) To bude asi pro vás. (*Předává mu sluchátko, jde k vodovodu, napouští skleničku vody, vyjde opět.*)

PÁN: Haló, kdo volá... Petr? Já neznám, ledaže... Ale to přece nejsi ty, Petře! Ty přece nevíš, že jsem tady. Počkej, řekni... haló, haló... Petře... tak řekni přece...

KLÁRA (*vstoupí*): Donesla jsem mu pít. Ale u postele už měl stejně osm.

PÁN (*zavěšuje*): Čeho?

KLÁRA: Sklenic. Tak se s váma domluvila?

PÁN: Nebyla to žena. Žádná žena. Tak proč jste mu nesla další?

KLÁRA: Když volal. On by jinak pořád volal. Nějaký pán?

PÁN: Nějaký Petr. Třeba chtěl něco jinýho.

KLÁRA: Co by moh chtít jinýho. A chtěl něco důležitýho? Ten Petr?

PÁN: Nevím. Co dělá teď? Spí?

KLÁRA: Nemyslete na něj. (*Nalévá mu skleničku.*) Napijte se. On už tu jen bydlí! A někdy volá. Já už si zvykla. A dám mu pít.

PÁN: Ale je všechno slyšet – vedle. Ten člověk o nás ví všechno.

KLÁRA: Nebojte se. Stejně to nikomu nepoví.

PÁN: Jak to?

KLÁRA: Už tu nebude dlouho. Doktor to říkal. Napijte se! (*Pije sama.*)

PÁN (*se napije*): Nekřič přece tak. Je tam všechno slyšet.

KLÁRA (*se k němu přitiskne*): Tak na to nemyslete. Myslete na něco jinýho.

PÁN: Každý může povědět – ty nevíš, Kláro, co všechno lidi dovedou povědět! Tady bysme neměli zůstávat.

KLÁRA: Vyprávěl jste o tom domu.

PÁN (*odhodlaně*): Ano. Odvezu tě z tohohle strašného bytu. K čemu vlastně dělal ty klece? Prodával je?

KLÁRA: To jsou jeho klece!

PÁN: Čí?

KLÁRA (*ukáže na stěnu*): Jeho! Nemyslete na to.

PÁN: Proč jsou prázdné?

KLÁRA: Nakoupil ptáky a pak je zase pustil. Odnes ty klece na okno a řek: Lette si, ptáčkové!

PÁN: Tohle že řek?

KLÁRA: Tak nějak to vždycky řek. Ale teď už na to nemyslete. To bylo dávno. (*Podává mu skleničku, potom vstane, vypne gramorádio, zapne tranzistor, vyladí taneční hudbu.*) Nechcete na chvíli tancovat? Poslouchejte, jak hrajou!

HLAS DRUHÉHO kašle.

PÁN: Co je to?

KLÁRA: Kašle. To má od kouření. Rakovinu. Kouřil moc.

PÁN (*tiše*): Má rakovinu?

KLÁRA: Ano.

PÁN: Tiše! Jak můžeš tak křičet? Vždyť tě uslyší.

KLÁRA: On to přece ví.

PÁN: To je strašné.

KLÁRA: Nemyslete na to. *(Podává mu skleničku.)*

PÁN *(se napije)*: Jak se jmenuje?

KLÁRA: Nemyslete na něj. Vy nedovedete nemyslet, na co nemáte myslet!

PÁN: Ne, to jsem nikdy nedoved. Člověk přece musí mít – svědomí.

KLÁRA: Někdy, když mě volá, zdá se mi, že to vlastně ten hlas, je můj hlas. Že se sama volám. Kláro! Abych si dala pozor – anebo tak... Abych si jen vzpomněla! A to jsem ráda, docela ráda, že slyším ten hlas.

PÁN: Třeba ho znám.

KLÁRA: Říkala jsem mu Leo.

PÁN *(s ulehčením)*: Leo... Leo... Ale jak dál? *(Užasle.)* Copak ty nevíš, jak se jmenoval dál?

KLÁRA: Tak už na něj nemyslete!

PÁN: Kláro!

KLÁRA: Ano?

PÁN mlčí.

KLÁRA: Už na něj nemyslete. On stejně o ničem neví. (*Pohlídí PÁNA.*)

PÁN: Kláro... Jsem vlastně hlupák. Jsem konečně s tebou. Tak dlouho jsem si to přál. (*Líbá ji.*) Už nechci na nic myslet. Jenom na tebe... Proč nic neříkáš?

KLÁRA: Poslouchám vás. To není správné, že vás poslouchám?

PÁN: Když jsem tě prvně uviděl, Kláro...

Zvonek v předsíni.

PÁN ustrne.

KLÁRA se zvedne.

PÁN: Kam jdeš?

KLÁRA: Někdo zvoní.

PÁN: Ted'... (*Znervózní.*) Přece nepůjdeš otvírat!

KLÁRA: Co když je to nějaká dobrá zpráva?

PÁN: Dobrá zpráva? V půl jedné v noci?

KLÁRA: Třeba nějaký pán v Americe si vzpomněl a zve mě... Tam přece ted' není půl jedný v noci.

Zvonek zvoní.

PÁN: Kláro, neotvírej!

KLÁRA: Může to být taky pro vás.

PÁN (*se vyleká*): Pro mě? Ale nikdo přece netuší...

KLÁRA: Nevíte, kdo vás viděl.

PÁN: Právě...

Zvonek zvoní.

Neotvírej, Kláro.

KLÁRA: Taky to může být doktor! (*Vyjde.*)

PÁN se rychle rozhlíží, kam by se ukryl. Jde k věšáku. Stoupne si za něj. Uvědomí si, že je směšný. Otevře skříň, vyndá klec, stoupne si do skříňně. Chce ji zavřít, klec překáží, vyjde ze skříňně, odsune klec dál, zavře skříň. Znovu otevře skříň, zvedne klec, všimne si, že klec nemá dno, užasne nad tím, vezme klec, nasadí si ji, vstoupí s ní do skříňně, zavírá skříň.

KLÁRA (*vejde*): Kde jste?

PÁN (*vystoupí, uklidí klec*): Kdo to byl?

KLÁRA: Ta ženská, jak tam stála, když jsme přišli. V županu na chodbě.

PÁN: Co chtěla? Teď v půl jedné?

KLÁRA: Ptala se, jestli tu byl doktor.

PÁN: K čemu potřebovala doktora?

KLÁRA: Třeba chtěla taky tu injekci.

PÁN: Jakou injekci?

KLÁRA: Morfium. Třeba chtěla, aby jí pích to morfium.

PÁN: Přece nemůže dostat morfium, když, když nemá bolesti.

KLÁRA: Možná má nějakou bolest. To přece není naše starost.

PÁN: Kláro, to není možné, když ta injekce je tam pro toho člověka!
Co má rakovinu!

KLÁRA: Proč by tedy čekala každou noc na toho doktora?

PÁN: Ale přece by doktor...

KLÁRA: Tak na to nemyslete.

PÁN: Kláro, přece musíš vědět, jestli ten doktor dává injekci tomu
člověku tam vedle!

KLÁRA: Tak na to nemyslete. To není vaše starost ani moje. (*Sedá
si vedle něho, objímá ho.*) Nemyslete už na to.

PÁN: Kláro!

KLÁRA: Ano?

PÁN: Nic... Máš pravdu, Kláro. Nepřijde už ta ženská? Nepřijde už nikdo?

KLÁRA: Už ne. Už na ni nemyslete. Povídal jste, předtím jste říkal, jak jste mě prvně viděl.

PÁN: Ano. Vzpomínáš si, to bylo tam ve vlaku. Když jsem tě uviděl v těch modrých šatech, bylo to, jako by se mě někdo dotkl železem, žhavým železem... A já už nemoh myslet na nic jiného, jen na tebe.

Telefon zvoní.

KLÁRA: Tak povídejte.

PÁN: Copak můžu? Neslyšíš? Telefon!

KLÁRA: Tak ho nechte zvonit.

PÁN: Nechat zvonit? A co když někdo volá mě?

KLÁRA (užasle): Vás?

PÁN: Anebo ta dobrá zpráva pro tebe.

KLÁRA (užasle): Dobrá zpráva přece nemůže přijít po telefonu. Mě nikdy nikdo nevolá.

PÁN (se chytne za hlavu): Co když volá ten doktor?

KLÁRA: Jaký doktor?

PÁN: Co měl přijít s tou injekcí tam pro toho.

KLÁRA: Ten? Ten to není.

PÁN: Jak můžeš vědět, kdo to není? Tak to zvedni přece.

KLÁRA (*se natahuje po telefonu*): Tady Klára... Ano, já se ho zeptám... Chce vědět, jak dlouho se ještě zdržíte.

PÁN (*vybuchne*): Kdo to chce vědět?

KLÁRA: Ta žena, co vás pořád volá.

PÁN (*jí vytrhne telefon*): Haló... Tak haló, kdo je tam... (*Vyčerpaně.*)
Zavěsila. Představila se vám?

KLÁRA: Ano.

PÁN (*s ulehčením*): Jak se jmenovala?

KLÁRA: Nerozuměla jsem to jméno.

PÁN se natáhne po skleničce, napije se.

KLÁRA: Nebudete už nic říkat?

PÁN mlčí.

KLÁRA: Mám zhasnout?

PÁN: Ano... Anebo ne... Radši ne... Je tam slyšet vedle...? Je tam všechno slyšet?

KLÁRA: Já nevím... Můžete tam jít... A uslyšíte, co je slyšet.

PÁN: Jít tam...? Ne... Tam ne. A říkáš, že on už... Už nevnímá?

KLÁRA (*vstane, rozsvítí stojací lampu a zhasne velké světlo, potom přistoupí k oknu*): Svítí měsíc. (*Zatahuje záclony.*) Polezou ještěrky a hadi.

PÁN: Kde?

KLÁRA: Venku. Na loukách a tak. (*Polo si sedá, polo si lehá vedle PÁNA.*) Tam lezli hadi mezi stromy... A my tančili až do rána. A pak... Je už to dávno.

PÁN (*se nehýbá*): Nedá se vypnout ten telefon?

KLÁRA: Ale ano. (*Vytahuje šňůru ze zdi.*)

PÁN: Anebo... nech to... (*Dívá se na hodinky.*) Ted' už snad nikdo... (*Uvědomí si.*) Leda ten doktor.

KLÁRA: Už nepřijde!

PÁN: Říkala jsi přece, že přijde.

KLÁRA: Ted' už ne. Už si ho asi pích sám.

PÁN: Co?

KLÁRA: Morfium.

PÁN: Ale to je nemožné. To by přece nemoh udělat – doktor!

KLÁRA: Tak na to nemyslete!

PÁN (*se napije*): Jak na to mám nemyslet... Kláro!

KLÁRA: Ano?

PÁN (*jí bere hlavu do klína*): Kláro, milovalas už hodně mužů?

KLÁRA: Hodně? Proč myslíte, že hodně? Přece nejsem... Já jenom, když jsem někoho nemilovala, už jsem s ním nechtěla zůstat, to přece by nebylo správný, zůstat s někým, koho nemilujete, a nezůstat s někým, koho milujete.

PÁN: A co s těmi, které už nemiluješ?

KLÁRA: Modlím se za ně. Ke svému bohu. Večer, když jsem sama, lehnu si (*lehá si*), sepnu ruce. A nohy mám takhle... ne křížem, jako když spím...

PÁN (*užasle*): Kláro!

KLÁRA: Můj hodnej bože, Klára už je zase sama... učiň, ať je přesto šťastná, ona i ten pán, co ho milovala, ať je hodně šťastnej, ted' když už ho neuvidí. A on se na mě dívá, hodnej tlustej pán v sandálech, a přeje nám, abychom byli šťastný.

PÁN: Za toho tam ses taky modlila?

KLÁRA: Modlila. Ale to už je dávno... (*Tiše.*) To přece není moje vina, že... Nemyslete ted' na něho.

PÁN: Kláro!

KLÁRA: Ano?

PÁN: Je to od tebe milé.

KLÁRA: Že se modlím?

PÁN: Že mi to všechno říkáš. Jsi mi tím tak... blízká. Miluji tě!

HLAS DRUHÉHO: Kláro!

PÁN (*téměř zoufale*): Jsem tu s tebou. (*Líbá ji.*)

HLAS DRUHÉHO: Kláro!

Telefon zvoní.

PÁN (*sebou trhne*): Volají.

KLÁRA: Kdo?

Telefon zvoní.

HLAS DRUHÉHO: Kláro, Kláro!

PÁN: Tamten tě volá... A tady... (*Ukáže na telefon.*) To bude zase pro mě...

KLÁRA: Chcete zatím odejít?

PÁN: Odejít?

KLÁRA: Jděte tam k němu.

Telefon zvoní.

PÁN: K němu?

KLÁRA: Volá přece.

PÁN: Ano, ale tebe. A já... Netrefím tam. *(Vstává.)*

KLÁRA: Trefíte. Aspoň uslyšíte, co tam je slyšet.

Telefon stále zvoní.

PÁN: Ale kdyby mě, kdyby někdo... *(Jde ke dveřím, ve dveřích.)* A ten člověk, Kláro, co když on se mě, co když se mě bude taky bát?

KLÁRA: On už se vás nebude bát. *(Natahuje se po telefonu.)* Ani vás neuvidí, je tam tma!

PÁN vyjde.

KLÁRA *(zvedne sluchátko):* Tady Klára... Ach ano, můj bože, můj hodný pane, učiň to, dneska večer tě o to Klára zvlášt' prosí, učiň to. Shlédni sem na ni a rozpomeň se, kolikrát už jsi to učinil. *(Čeká.)* Bože, ty mlčíš? Hněváš se? Pane, já tě vidím. Tvou tlustou pazourku. Zapínáš si sandál a díváš se na mě. Jak tu ležím a čekám. Ty to učiníš, bože, učiníš to... Ano, už tě slyším. Víím, že to učiníš. Můj tlouštíku. *(Zavěsí.)*

PÁN *(vstoupí):* Kláro... Vždyť ten člověk... To je strašné, on snad umře.

KLÁRA: Co chtěl?

PÁN: Já nevím, jestli jsem mu rozuměl... On chtěl dráp nebo co, já mu nerozumím.

KLÁRA: Drát, chce vždycky drát.

PÁN: Ale to není možné. *(Křičí.)* K čemu by chtěl drát?

KLÁRA: Tak na to nemyslete. Napijte se. *(Nalévá mu.)* To není vaše starost.

PÁN *(vypije naráz skleničku):* Kláro, drahá! Víš, že tě miluju.

KLÁRA: Ano, to mi pořád říkáte!

PÁN *(tiše):* K čemu potřebuje ten člověk drát?

KLÁRA: On chce, abych ho napjala tak... *(ukáže nad sebe)*, on byl asi zavřený a ví, když je kolem něho drát, že nemůže odtud. A on nechce odtud. Chce tu zůstat. Tady. U mě! A vůbec: tady. Potom bude chtít, abych přivedla psa.

PÁN: Psa?

KLÁRA: Oni je tam asi taky hlídali – psi.

PÁN: Kde?

KLÁRA: Nemyslete na to. Proč na to pořád myslíte?

PÁN: Kláro, kdy byl zavřený?

KLÁRA: Já nevím... Já se ho přece neptala. Možná že za války a možná že teď. Možná že za války i teď. Já se ho neptala.

PÁN: Říkalas... Přecis ho milovala.

KLÁRA (*mu nalévá*): Tak na to nemyslete! Teď už ho nemiluju.

HLAS DRUHÉHO: Kláro!

PÁN: Volá tě.

KLÁRA: Chce, abyste mu přinesl ten drát.

PÁN: Já?

KLÁRA: Říkal vám přece o něj.

PÁN: Ale volá tebe.

KLÁRA: Neví, jak se jmenujete.

PÁN (*vstane*): Já... Nepůjdu tam!

KLÁRA vstane, otevře skříň, vytáhne kolo drátu.

PÁN: To přece nemůžeš, vždyť je to šílené!

KLÁRA: Přeje si to. Dřív si to nepřál. Ani mluvit o tom nechtěl. To až teď. Chce tu zůstat. (*Vyjde.*)

PÁN (*za ní*): Snad bys, radši bys měla zavolat doktora... (*Dojde k telefonu, listuje v seznamu.*) Pohotovost... Ale já přece, ledaže bych hned potom... (*Jde k věšáku.*) Vlastně jsem si ani nevšim adresy... (*Vrací se znovu na gauč, nalije si sklenku, vypije ji.*)

KLÁRA (*vstoupí*): Chce ještě psa.

PÁN mlčí.

KLÁRA (*si k němu přisedne*): Vy se na mě zlobíte?

PÁN: Ne, ale to všechno tady...

KLÁRA: Nemyslete přece na to. Vy za to nemůžete. Ani já. Vzala jsem ho sem, jenom když byl opuštěný.

PÁN: Za co ho zavřeli, Kláro?

KLÁRA: Co já vím, za co lidi zavírali. Možná že něco udělal. Anebo nic!

PÁN (*zoufale*): Přeces ho milovala!

KLÁRA: Milovali jsme se.

PÁN: Zeptala ses ho... Musela ses ho zeptat, zač ho zavřeli!

KLÁRA: Proč? My nemluvili o takových věcech.

HLAS DRUHÉHO: Kláro!

KLÁRA (*položí PÁNOVI hlavu do klína*): Teď mi je dobře u vás. Dívejte se na mě tak jako předtím... Tak... To mám pocit, že vlastně ani nejsem. To jsem šťastná!

HLAS DRUHÉHO: Kláro!

PÁN: Kláro!

KLÁRA: Ano?

PÁN: Volá tě tamten.

KLÁRA: Nemyslete teď na to.

PÁN (*zoufale*): Chce toho psa.

KLÁRA: Já nemám psa.

HLAS DRUHÉHO: Kláro!

PÁN (*zoufale*): Ale on bude pořád volat!

KLÁRA: Neposlouchejte ho!

HLAS DRUHÉHO: Kláro!

PÁN: Ale já to nesnesu!

KLÁRA: Tak jděte a zaštěkejte!

PÁN: Já mám jít a zaštěkat?

KLÁRA: Chce slyšet štěkat psy. Dřív to nechtěl. Dokud jsme se milovali. To až teď. Aby věděl, že ho hlídají. Že je tady a nemůže odtud.

PÁN: Jít a zaštěkat. Jít a zaštěkat.

HLAS DRUHÉHO: Kláro!

KLÁRA: Tak buď jděte, anebo na to nemyslete!

PÁN (*vstane, naleje zbytek z láhve do sklenice a vypije ji naráz*):
Přišel a zaštkal. Kláro, přišel jsem k tobě a zaštkal!

KLÁRA: Tak na to nemyslete.

PÁN: Po čtyřech, anebo po dvou?

KLÁRA: On vás stejně neuvidí. Je tma. On chce jen slyšet psy.

PÁN: Tak já jdu, Kláro. (*Vyjde.*)

KLÁRA se natáhne, vyladí jinou hudbu.

PÁN (*vstoupí*): Kláro, zaštkal jsem.

KLÁRA: Tak na to nemyslete.

PÁN (*jde k umývadlu, myje si ruce*): Nad postelí má napjatý drát.

KLÁRA: Teď usne. A my budeme mít konečně klid.

PÁN: Kláro, já nevím. (*Dívá se na hodinky.*) My už nebudeme mít klid.

KLÁRA: Chcete odejít?

PÁN: Já nevím. (*Sedá si vedle ní.*) Bylo tam šero... Viděl jsem tu strašnou ztrhanou tvář a oči. Dívaly se na mě z té tmy. Co když mě poznal?

KLÁRA: Vy ho znáte?

PÁN: Nevím. Bylo tam příliš šero... A pak, jeho tvář byla tak změněná. Ale on mě... on mě moh...

KLÁRA: Tak na to nemysli. Nemysli na to.

PÁN: Řekla jsi: nemysli. Řekni: Ty mě miluješ?

KLÁRA: Kdybych s tebou nechtěla zůstat, přece bys tu nebyl.

PÁN: Kláro, jsi milá... Po tom všem tady, miluju tě. Toužím po tobě.
Je to nesmyslné. Vím to, ale miluju tě ještě víc než předtím.

KLÁRA: To páni říkají vždycky. Než se milujou!

PÁN: Co tím myslíš?

KLÁRA: Nic. *(Natáhne se, zeslabí hudbu.)* Ted' mě líbej!

PÁN *(ji líbá):* Od chvíle, kdy jsem tě uviděl... já věděl, že přijde tenhle okamžik, že přijde... *(Zarazí se.)* Je tu ticho! Je tu divné ticho!

KLÁRA *(se k němu přitiskne, obejmě ho):* Nemysli na nic.

PÁN: Nebudu na nic myslet. Máš pravdu. Jsem tu s tebou. Tak je to správné. Nemyslet na nic. Jenom na tebe. Že jsi krásná. Že tě držím v náručí. Že jsme šťastni... *(Zarazí se, poslouchá.)* Ale slyším kroky. Tam vedle. Tam, jak leží ten člověk.

KLÁRA: Nemysli na to. To není naše starost. Bože můj, je to cizí člověk. Nemysli na něj. Jenom tu bydlí. On nic nechce. Jenom tu zůstat. Tak už na něj nemysli. Nemůžeš přece myslet na všechny lidi.

HLAS DRUHÉHO *(plný hrůzy):* Kláro... Aspoň ted', já... já...

KLÁRA: Líbej mě, obejmi mě víc!

HLAS DRUHÉHO: Já... už... naposledy, Kláro!

PÁN (*si sedá*): Nemohu...

KLÁRA vstává, upravuje si vlasy.

HLAS DRUHÉHO: Kláro... já už... neopouštěj mě! (*Pád těla.*)

PÁN: Co se stalo?

KLÁRA vyjde z místnosti.

PÁN přejde rozčileně po místnosti, jde k věšáku, nasazuje si klobouk.

KLÁRA (*z vedlejší místnosti*): Pojd'te sem!

PÁN: Kdo? Já?

KLÁRA: Pojd'te sem.

PÁN: Stalo se něco?

KLÁRA: Pojd'te sem.

PÁN: Ale já... (*Smekne opět klobouk, věší ho opět na věšák, vyjde, za okamžik se vrací i s KLÁROU, nesou společně mrtvého. Pokládají tělo na gauč.*) Musí přijít ihned doktor.

KLÁRA: Proč?

PÁN: Ten člověk přece... *(Jde k umývadlu, myje si ruce.)* Ten člověk...
Umřel!

KLÁRA: Doktor říkal, že se to stane asi v noci. Říkal, jestli chcete, dám ho odvézt, jak k tomu přijdete, cizí člověk. Ale já jsem řekla, když chce zůstat tady...

PÁN: Ty jsi věděla, že dneska v noci?

KLÁRA: Neříkal, že dneska v noci. Řekl: asi v noci. *(Vytahuje ze skříně deku, přikrývá mrtvého, ale jenom tak, jako by ještě žil.)*
Neřekl, kterou noc.

PÁN: Tak já tedy, Kláro... Musí přece někdo přijít. Lékař. A snad i policie. *(Jde k telefonu.)*

KLÁRA: A tehdy v tom hotelu, jak hrála celou noc hudba, byl tam takový černý Řek *(nadzvedne mrtvému ruku, položí mu ji na deku)*, pořád se na mě díval, když jsem tančila. Jen seděl za stolkem a díval se. A pak se rvali. Strašně se rvali ti dva páno-
vé, až mu ten Řek rozsek ruku. Tady. *(Zvedne mrtvému paži a trochu mu vyhrne rukáv. Dívá se upřeně na jizvu.)* Dýkou, až mu krev stříkala. Tam měli všechno bílý – zdi i stolky a židle potažené bílou kůží. Všechno pak bylo od krve.

PÁN: To byl on, co tam byl s tebou?

KLÁRA: Už je to dávno.

PÁN: Kláro, musíš přece někoho zavolat!

KLÁRA: Ano. *(Jde k telefonu.)*

PÁN: Nemám rád policii. Nesnáším ty lidi v uniformě. Hned chtějí vědět, kdo člověk je, co tu hledá. A já přece...

KLÁRA: Nebudu volat policii.

PÁN: Třeba stejně přijde... Ale vy... (*Zarazí se.*) Ale ty... neřekneš jim přece, že jsem byl tady, když ten člověk, když tam upadl!

KLÁRA: Já je nebudu volat.

PÁN: Kláro, ale kdyby stejně přišli, neřekneš přece... Panebože, neměl jsem vůbec... sotva jsem ho zaslech... anebo ten telefon, jak prvně zvonil, měl jsem odejít. Počkat, až někdy jindy, až někde jinde, tam bysme se milovali, Kláro, a bylo by to krásné. Protože já tě... (*Zarazí se.*) Co teď uděláš?

KLÁRA: Budu volat!

PÁN (*hystericky*): Kam?

KLÁRA: Nevím... Asi na policii.

PÁN (*vytrhne šňůru ze zdi*): To nesmíš! Přece mě nechceš zničit. A on – jen tak umřel. Přirozeně. Doktora, zavolej doktora.

KLÁRA: Ano, zavolám doktora.

PÁN: A já teda (*jde k věšáku, vrátí se, zasune šňůru*), tak volej! Volej ho přece. Teď, přede mnou ho zavolej!

KLÁRA: Ano.

Telefon zvoní. KLÁRA zvedne sluchátko.

Tady Klára... Ano... Je tady... Ale už... (*PÁNOVI.*) To je pro něho... (*Ukáže na mrtvého.*) Nechcete to za něj vzít?

PÁN (*vytrhne šňůru ze zdi, křičí*): Nechci! Nevím o ničem. Neznám toho chlapa! To vy jste se s ním milovala, ne já. Já tu nejsem. Nebyl jsem tady. S nikým jsem nemluvil. Nikoho jsem neslyšel!

KLÁRA (*zastrkává znovu šňůru telefonu*): Pane doktore, jestli ještě... Ano, on už... Ano, už! (*Zavěšuje.*)

PÁN (*ustupuje*): To byl lékař?

KLÁRA: Nepřišel dneska večer. Když viděl, že jste tady.

PÁN: On viděl, že já... Vy jste mu řekla? (*Přistoupí k oknu, poodhrne záclonu.*) Anebo mě dokonce zahlédl? Ale já... moje jméno přece nezná. Jak se jmenuje ten doktor?

KLÁRA (*přistoupí k mrtvému*): Teď už přijede, za chvíli. Musejí ho přece odvézt.

PÁN: Tak já tedy, Kláro... (*jde k věšáku, obléká si spěšně kabát*), chápeš přece, Kláro, nesmějí mě tu najít.

KLÁRA (*nad mrtvým*): Měl rád hudbu a tancoval rád. Tehdy. (*Nakloní se k druhému tranzistoru, také ho zapíná. Hraje ovšem jiný šlágr.*) Jsme byli šťastný. Tehdy jsem byla... Potom to všechno odešlo.

PÁN: Mám tě pořád rád, Kláro. Víc, než si dovedeš představit. Ale teď je už skoro ráno. Musím domů. *(Jde k váze, vezme květiny, uvědomí si, vrátí je nazpět, jde ke dveřím.)*

KLÁRA *(přistoupí ke gramorádiu, zapne je, jakýsi vzrušený dialog dvou mužů ve zcela cizím jazyce, potlesk):* A tehdy, jak se rval.

PÁN *(čeká u dveří):* Tak Kláro!

KLÁRA: Kvůli mně se rval.

PÁN: Už jdu, Kláro.

KLÁRA *(aniž se otočí, nad mrtvým):* Budu se za vás modlit.

PÁN: Za mě? *(Pokrčí rameny.)* Tak na shledanou, Kláro... Vždyť se ještě uvidíme... A k tomu doktorovi... Kláro, bylas tu sama. On se o mně nesmí dozvědět. *(Vyjde po špičkách.)*

KLÁRA *(dojde ke skříni, vytáhne z ní pánské sako):* A milovali jsme se... *(Přistoupí k mrtvému, zvedá ho, obléká mu kabát.)* Tak vidíš, máš svůj sváteční kabát... A tehdy stačilo, abys zavolal, a pak jsme leželi – nazí! *(Pokládá opět mrtvého, vztyčí se, užasle.)* Je tu ticho! Takový ticho! *(Jde k tranzistoru, zapne jej, hraje varhanní hudba s modlitbou.)* I potom, když jsme se už nemilovali... *(Uvědomí si.)* To ticho tady! *(Vytáhne ze skříně magnetofon, zapne jej naplno.)* Když i potom zavolal: Kláro!, mně se zdálo, jako by ten hlas vycházel ze mě, tak mi zněl! Já na něj někdy čekala v tom tichu tady, i když jsme se už...

Telefon zvoní. Zvonek v předsíni zvoní.

Už nemilovali. *(Jde k agáve, chce ulomit květ, zarazí se, potom vytáhne květiny z vázy, dojde s květinami k mrtvému, vloží mu je na prsa, vztyčí se, křičí.)* Já nechci to ticho! *(Čeká.)*

Telefon zvoní. Zvonek v předsíni zvoní. Rádía hrají. Magnetofon hraje.

(Křičí.) Já nechci, já nechci... *(Ustupuje ke křeslu, posadí se, sepne dlaně.)* Můj bože... můj hodný tlustý pane... učiň to... aspoň dneska večer shlédni na Kláru... *(Čeká.)* Bože, ty mlčíš...? *(Zavrtí hlavou.)* Já tě ani nevidím... já tě dneska ani nevidím. Ty už... ani ty už neshlédneš? Ale já chci... já chci být šťastná... *(Čeká.)*

Telefon zvoní, zvonek v předsíni zvoní.

(Křičí.) Učiň, ať není to ticho! Aspoň hlásek... Aspoň slovo. *(Čeká, stoupne si na křeslo, vyráží rychle za sebou, jako v extázi.)* Kláro, Kláro, Kláro! *(Zhasne světlo, náhlé ticho, jenom tranzistor tiše hraje varhanní hudbu. Tiše.)* Kláro! *(Sleze z křesla, po kolenou leze k vodovodu.)* Aspoň teď, naposledy... už naposledy. Aspoň slovo! *(Křičí.)* Kláro! Kláro! Neopouštěj mě!

Naprostá tma, ticho, jenom voda teče z vodovodu.

Opona.

Ivan Klíma
Klára a dva páni
Groteskní moralita pro Kláru,
jednoho pána a hlas za scénou

Edice Drama

Ilustrace na obálce Lars Poyansky/Shutterstock.com

Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 23. 10. 2020

ISBN 978-80-274-1169-6 (epub)

ISBN 978-80-274-1170-2 (pdf)

ISBN 978-80-274-1171-9 (prc)